

Doorzaaien buiten reguliere perioden met nieuw DSV- graszaadmengsel

Bodemtemperatuur van 5 graden Celsius blijkt voldoende

**De winters worden milder, zo lijkt het. Dit zet
zowel leveranciers van graszaad als hen die
sportvelden onderhouden aan tot vernieuwing.
Zo leidde een vraag uit de markt tot de samen-
stelling van een nieuw sportveldenmengsel:
Eurograss TetraTop 100.**

Auteur: Broer de Boer

DSV zaden introduceert dit jaar zijn nieuwe graszaadmengsel voor sportvelden: Eurograss TetraTop 100. Volgens de prospectus garandeert dit graszaadmengsel óók bij lage temperaturen een supersnelle opkomst. Steven Wiersema is sales- en productmanager recreatiegrassen bij DSV zaden. Hij vertelt over het nieuwe product: 'We combineren hierin het beste van drie werelden; het gaat om drie rassen die elk met een specifieke eigenschap zorgen voor topresultaat. Ten eerste het fijnbladige sportveldras Eurosport, een diploïde Engels raaigras; dat hoeft geen verder toelichting, denk ik. Dan Tetrasport, een tetraploïde ras, en Pollen, een diploïde ras vanuit het STRI, dat net als Tetrasport goed scoort op de #Llow gradient\$L-tabel. Succesvol doorzaaien is met dit mengsel het hele jaar mogelijk. Lage bodemtemperaturen hoeven geen belemmering meer te zijn. We garanderen kwaliteit en een robuust sportveld.' Zoals bekend is zeer snelle kieming een kenmerk van Engels raaigras. Deze grassoort kan uitstekend tegen betreding en intensieve bespeling en heeft een goede zodedichtheid, gecombineerd met een sterke ziekteresistentie. Engels raaigras kenmerkt zich door de sterk glanzende onderkant van het blad en de violetrode kleur van de stengel van de plant.

Van RAW naar prestatiecontract

Henk Slootweg, projectleider bij AH Vrij groen, grond en infra, heeft zijn nek uitgestoken voor dit nieuwe sportveldenmengsel. AH Vrij is bij de gemeente Westland overgegaan van sportveldonderhoud op basis van een RAW-bestek naar een prestatiecontract. 'Dat betekent dat we kwaliteit moeten leveren', zegt Slootweg. 'Om aan de voorwaarden in het prestatiecontract te kunnen voldoen, moesten we nog ruim voor de kerstdagen doorzaaien. Zo'n prestatiecontract betekent ook dat ik nu rechtstreeks met meerdere graszaadleveranciers kan onderhandelen om de kwaliteit van het onderhoud te verbeteren. In dit geval is dat onder meer DSV zaden. Er zit geen voorkeursleverancier of verplichte leverancier van de opdrachtgever meer tussen.' Slootweg heeft Steven Wiersema en adviseur Van Iperen gemeld dat hij specifiek op zoek was naar een sportveldenmengsel dat bij een lage bodemtemperatuur kiemt. Bij DSV zaden bleken ze daarmee al aan de slag te zijn; ze adviseerden het gebruik van Eurograss TetraTop 100.

Jaarrond inzaaien

De graszaadleverancier meldt in de prospectus dat dit graszaadmengsel jaarrond gezaaid kan worden. Toch is dat niet Slootwegs bedoeling. Hij zegt: 'Een graszaadmengsel of een grassoort moet je inzaaien als bodemtemperatuur en

6 min. leestijd

-vochtigheid aansluiten op de behoefte van de grasrassen en op het grasbestand. Een voorbeeld dat we van de golfbranche meenden te kunnen afkijken, is roodzwenk. We dachten dat het interessant is voor sportvelden vanwege de geringere vochtbehoefte. Helaas blijkt het in de meeste gevallen niet bestand te zijn tegen intensieve bespeling. Zo'n probeersel is interessant voor de Green Deal, maar het blijkt maar weer dat zoiets niet altijd werkt.' Met de relatief hoge bodemtemperaturen in deze milde winter staat het gras van het nieuwe mengsel er mooi bij, maar volgens Slootweg is het nog te vroeg om er iets zinnigs over te zeggen. Het is uitstekend gekiemd, er zit een mooie wortel onder. De grasplanten staan er fier bij, maar er staat volgens hem nog geen volle vracht gras op het veld: 'Het beeld verschilt niet van het beeld bij het zaaien van andere mengsels in de "traditionele" periodes", zegt hij. 'Wij hebben het toegepast op acht sportvelden. Daar hebben we vooral doorgezaaid op de beruchte plekken rond het doel en het zestienmetergebied, en ook op plekken waar we de afgelopen zomer veel moesten verticuteren en waar veel onkruid staat. Overigens zaaien wij in het kader van het nieuwe chemievrije beheer meestal wel vijf of zes keer door, en dat ga ik nu dus met andere mengsels en rassen doen: mengsels die beter passen bij de omstandigheden van dat moment, de soort ondergrond en de gewenste grasbezetting.'

'Succesvol doorzaaien is met dit mengsel het hele jaar mogelijk'

Geen risico's nemen

Wat Slootweg vooral aanspreekt in dit nieuwe sportveldenmengsel, Eurograss TetraTop 100, is dat er twee topassen van Engels raaigras in zitten. Tetrasport staat hoog op de STRI-lijst in de sectie tetraploïde sportveldgrassen. Eurosport staat op de tweede plaats van de Gragids 2020. Het derde ras is in Nederland nauwelijks bekend op de markt; het wordt in het Verenigd Koninkrijk gebruikt en staat op de STRI-lijst. 'Ik

heb er alle vertrouwen in', zegt Slootwijk. 'Zoals ik met het prestatiecontract geen risico's wil nemen wat betreft graszaadkeuze, zal de graszaadleverancier dat ook niet willen bij levering.'

Kieming

Nu staat Engels raaigras bekend om zijn snelle kieming, maar hoe is DSV zaden tot een zaadmengsel gekomen dat bij een lage bodemtemperatuur kiemt? Steven Wiersema lacht: 'Dat komt door de vraag uit de markt. We werken er al jaren aan, ook met het oog op het verlengen van het zaaiseizoen. Er zitten jaren aan kweekwerk in en onderzoek aan kiemtemperaturen in petriscalen. Verder staken deze rassen er met kop en schouders bovenuit op de #Llow grade table\$, dat is een soort klimaatkast

die we al jaren inzetten en waar je per sectie de temperatuur kunt instellen. De uiteindelijk gekozen rassen kiemden onder koude omstandigheden beter en groeiden 25 procent sneller. Met dit mengsel kun je 's winters uitstekend doorzaaien. Anders dan andere soorten die momenteel op de markt zijn, houdt dit raaigras dan ook stand.'

Green Deal

Henk Slootweg roerde het al even aan: de Green Deal, en de zoektocht naar (g)rassen die stressbestendiger zijn. Wiersema zegt hierover: 'Een goed gesloten grasmat voorkomt ongewenste planten. Door de verlenging van het zaaiseizoen met twee à drie maanden leent ons nieuwe mengsel zich goed voor doorzaaien en

Adrie Verhulst, verantwoordelijk voor sportveldonderhoud op het eiland Schouwen-Duiveland, zegt positieve verwachtingen te hebben van de proef.

Met het nieuwe mengsel zet DSV zaden een nieuwe stip aan de horizon als het om doorzaaien gaat.

#P Insnijden van de grasmat bij doorzaaien vermindert de onkruiddruk. We zien hier het jonge groen van de kiemende Eurograss TetraTop 100-plantjes.

bijwerken van speelschade, nogmaals: specifiek als mengsel voor de koude periode. Eigenlijk moeten er nieuwe kiemende zaadjes paraat zijn om onder meer gaten bij speelschade op te vullen. Met het doorsnijden van de grasmat pak je ook bladonkruid aan en verbeter je de waterdoorlatendheid. Voor het beste effect moet je om de 3,5 cm kruislings doorzaaien.' Als de bodemtemperaturen hoger worden, luidt het advies van Wiersema: 'Kies dan voor een hoogwaardig kwalitatief SV7- of 8-mengsel of onze Maxima-lijn om de grasmat gesloten te houden.'

'We waren op zoek naar een sportveldenmengsel dat ook bij een lage bodemtemperatuur kiemt'

Plantjes overleven bespeling

Iets zuidelijker, op het eiland Schouwen-Duiveland, heeft de verantwoordelijke voor het onderhoud van dertig sportvelden, Adrie Verhulst, een wetraveld ingezaaid met TetraTop 100. 'Het gaat om veld 2 in Burgh-Haamstede', vertelt hij. 'Het is een veld dat zeer zwaar belast

Samenstelling Eurograss TetraTop 100:

Aandeel	Soort
50% Tetrasport	Tetraploïde Engels raaigras
25% Eurosport	Engels raaigras
25% Pollen	Engels raaigras

Indien een ras niet meer beschikbaar is, wordt een ander, zo gelijkwaardig mogelijk ras gebruikt.

wordt, nu het hoofveld vaak heel nat is en dus onbespeelbaar. Het was kaal gespeeld. Vanwege de Green Deal wil ik graag een gesloten grasmat houden met zoveel mogelijk grasplantjes. Dát zorgt ervoor dat onkruid geen kans krijgt. Daarom doe ik hier samen met DSV zaden een proef, waarbij ik begin december 2019 het veld kruislings heb doorgezaaid met circa 90 kg zaai zaad van dit nieuwe sportveldenmengsel. Ondertussen wordt er gewoon op dit wedstrijd- en trainingsveld doorgespeeld. En ondanks de geplette grasplantjes ziet het er groener uit. Bovendien is er volgens mij nog zaad in de bodem beschikbaar dat nog moet opkomen.' Verhulst ziet met spanning uit naar eind februari, wanneer hij een fosfaatbemesting gaat geven: 'Dan moet blijken hoe snel de grasmat op dit wetraveld zich ontwikkelt. Ik heb positieve verwachtingen, zeker met het milde winterweer.'

Zeeuwse kleisportvelden

Gaat Verhulst nu alle andere sportvelden ook doorzaaien met het nieuwe mengsel? Hij zegt dat de 'behoudende Zeeuwse volksaard' hem niet vreemd is en verduidelijkt: 'Met het kiemresultaat zit het wel goed. Ik wil eerst mijn ver-

wachting bevestigd zien dat het met TetraTop 100 doorgezaaide veld echt een voorsprong krijgt op die andere velden.' Die 29 andere velden zijn volgens Verhulst op dit moment echte probleemvelden vanwege de naweeën van de droogte. Door de uitdroging van de klei, de afgelopen twee jaar, is er een hoge onkruiddruk ontstaan. De bovenste 25 cm is nu, medio februari, zeer vochtig en de kleilaag daaronder is nog steeds uitgedroogd. Mogelijk is de capillaire werking hierdoor verstoord geraakt. 'Kort geleden hebben we enkele velden nog kunnen schudfrozen en vertidrainen', zegt Verhulst. 'Maar we zijn dus zoekende naar manieren waarop we de situatie op deze kleivelden kunnen verbeteren. Misschien kan Eurograss TetraTop 100 daarbij een rol spelen.'